

Motiv z Tatobit

foto: Máca, Ohrožení druhové

Milý čtenáři

Příznačně 17. listopadu navštívil mne sen, ve kterém jsem řekl: *Copak my, my jsme měli smysl života! Ale pro co maj žít lidi dneska?!*

Ano, chybí nám zřetelný nepřítel.

My jsme opravdu měl pro co žít. Skoncovat s komunisty! Také naši předci bojovali za pravdu, vlast, národ nebo jeho jazyk. Ale pro co žít teď?

Dneska už bojuju jenom o přežití. Což je sice biologicky správné, ale vyprávějte to ráno depresím! 😊

turnov

V sobotu 11. listopadu ve věku 76 let navždy odešel akademický sochař a šperkař Jaroslav Marek z Turnova.

Jeho práce můžeme denně vídat i v Mnichově Hradišti. Je autorem zdejší Lidické růže, starostenského řetězu města, pamětní desky o nalezeném pokladu ve Veselé a bronzového nápisu na pomníku Václava Budovce z Budova. Rovněž se podílel na výzdobě obřadní síně mnichovo-hradištského městského úřadu.

(Mnichovohradištsko.cz)

Já ještě doplním, že je autorem plastiky Jana Patočky na filosofově rodném tunovském městě.

Turnovské kulturní tipy:

pátek 24. listopadu od 20.00, Střelnice
Tomáš Kočko & Orchestr

sobota 25. listopadu od 19.00, Klub KUS
Jen tak na pohodu

Dva zralí, country a folkem ošlehaní muži Pepe Košťák a Jirka Vávra se rozhodli na stará kolena přidat trošku toho rocku.

neděle 26. listopadu od 17.00, kino Sféra
EOS: Cézanne – portréty života

čtvrtek 30. října od 18:00, sálek ICM v hlavní budově knihovny A. Marka
Cestovatelský čtvrtek: Drsná krása Alp

Během několika posledních let navštívil Jan Bubal rakouské, francouzské i švýcarské Alpy. Zdolával ledovce, tří i čtyřtisícové vrcholy, ale také dobýval drahé kameny z nitra těchto velehor. Hory jsou krásné, ale také nebezpečné, a všechny tři výpravy byly plné dobrodružství.

turnovsko

TATOBITY – "Včerejšek nevrátíme a jaký bude zítřek - to je ve hvězdách..."

Jsem ráda, že jsou naše HVĚZDNÁ SETKÁNÍ zase zpátky.

A začínáme legendou opravdu nenahraditelnou – Josefem Zímou.

Těším se na Vás v Tatobitech.

/ Lenka Malá, starostka obce Tatobity

HVĚZDNÁ SETKÁNÍ S LEGENDOU 8. prosince 2023

JOSEF ZÍMA
od 19:00 hod.

Předprodej vstupenek na OÚ TATOBY
KULTURNÍ DŮM TATOBY

lomnice n/p

Na závěr letošní muzejní sezony mi dovoluje pozvat Vás co nejsrdečněji na poslední letošní akci lomnického muzea, kterou se stane již tradiční vánoční výstava – Betlémy. Již po dvaa-dvacáté budou v prostorách naší instituce k vidě-ní exponáty nejen z muzejních sbírek, ale především zcela nové, doposud u nás nevystavené kousky ať už od kolegů z jiných muzeí nebo ze soukromých sbírek.

Akce se koná **od soboty 2. prosince** až do 6. ledna 2024.

(Andrea Zikmundová)

Městské muzeum a galerie Lomnice nad Popelkou
příspěvková organizace

autor: Petra Hlaváčová, Luštěnice, 2023

B E T L É M Y
2.12.2023 -6.1.2024

Otevřeno: pondělí – neděle 9 – 16 hodin

Jestličky z velkého skříňového betlému Františka Kosmana 2012-20

20. 11. 2023 – 6. 1. 2024, zámek Lomnice n. Pop., zámecká galerie (přízemí)
Prodejní výstava firmy Rautis (výroba perličkových ozdob zapsaná
 v UNESCO). K vidění bude i expozice Zámeckého betlému.
 Otevírací doba: Út a St 10:00 – 13:00, Čt 13:00 – 16:00, Pá 12:00 – 15:00,
 Ne 13:00 – 17:00 (3., 10. a 17. 12.).

#

Lomnický řemeslný pivovar
hlásí: Novinka Session IPA 12
a náš ležák 12 jsou v PLECHU!
Od pondělka je dáme na pult
a do našeho eshopu
obchod.lomnickepivo.cz.

„MALOVÁNÍ MĚ STRAŠNĚ BAVÍ. MALOVAT PROSTĚ MUSÍM.“

Lomnický malíř Daniel Geremus vypráví o tom, jestli je možné se uživit malováním, kde všude po světě jsou jeho obrazy a kdo je kupuje.

Daniel Geremus vyrostl v Lomnici nad Popelkou a zde také žije a tvoří. V letech 1984–1987 navštěvoval SOU zemědělské v Lázních Bělohrad, kde se vyučil opravářem zemědělských strojů, v letech 1988–1990 absolvoval povinnou vojenskou službu a následně pracoval jako dělník v lomnickém STS a od roku 1995 v textilním koncernu Technolen. Dříve se jmenoval Daniel Jiříčka, ale v roce 2019 se rozhodl převzít dívčí příjmení své matky Wieslawy Geremus. Nyní je malířem na volné noze a také, podle svých slov, bláznem z povolání. Za poslední čtyři roky vydal již pět knih, tou zatím poslední je sbírka básní s názvem *Já ho dám jahodám*, kterou si můžete koupit v Pivovarské prodejně, v lomnickém muzeu nebo přímo u autora.

Kdo tě učil malovat?

Nikdo. Jsem samouk.

Jak nejčastěji obrazy vznikají? Jdeš si někam sednout a tam maluješ krajinu?

Maluju doma, někdy podle fotek, ale často spíš podle toho, co mám v hlavě, a maluju pak tak nějak podle pocitu.

Co maluješ nejraději?

Rád maluju Lomnici, hlavně náměstí, vyrůstal jsem tam. Taky krajiny kolem Lomnice, místa, kde jsem strávil hodně času, takže je mám v hlavě i bez fotky a můžu je malovat. Mám moc rád pohled do krajiny, protože hory, cesty, lesy vypadají spoustu let pořád stejně. Pak také maluju abstraktní obrazy, které vycházejí z mé fantazie.

Daniel Geremus na zahájení své výstavy

Co chtějí lidé?

Lidé někdy mají konkrétní požadavky, které nedokážu splnit, protože nejsem výrobní linka. Když mě něco na první pohled nezaujme, tak to nejde malovat. Nemám rád, když mi do těch obrazů někdo kecá, ptá se třeba proč tady končí stonek, když má končit jinde. Prostě řekl bych, že když jsem to maloval já, tak vím, jak jsem to chtěl a myslel.

Je možné se v dnešní době uživit malováním? Nebo musíš dělat i něco jiného?

Já jsem dřív dělal v Technolenu skladníka, a když jsem byl v práci, tak mě třeba něco napadlo a hrozně jsem potřeboval jít a namalovat to. Ale to jsem si nemohl dovolit, takže než jsem se k tomu pak doma dostal, už to nebylo ono, už to namalovat nešlo. Taková tvorba chce celého člověka, to nejde dělat jenom tak občas. Mně pořád někdo říkal, ať si maluju, ale až po práci, jenže to prostě není ono. Nakonec v roce 2001, jednou ráno v únoru, jsem řekl šéfovi, že dneska dávám výpověď, šel jsem pryč a pak už jsem jen maloval.

Bylo to pro moji tvorbu strašně důležité rozhodnutí. Nejdřív ode mne nakupoval Erich Inselbacher z Rakouska vždycky víc obrazů najednou, pak se postupně začalo objevovat více zákazníků a pomalu zase přestal nakupovat ten Rakušan, takže se dá říct, že od té doby, co jsem dal výpověď v Technolenu, tak se žívím i malováním obrazů.

Samotným malováním bych se ale nejspíš neuživil, je to hodně nepravidelný příjem, to bych musel být asi hodně skromný. Opravdu malé procento umělců se dokáže malováním uživit. Nejspíš je taky prodejnější mrtvý malíř, protože je to jeho dílo ucelenější, je ukončené a on už nemůže do ničeho mluvit. Na výsta-

vách mi to lidi říkají, že musím umřít, aby se moje obrazy začaly víc prodávat. No, to je opravdu skvělá rada. Ale tak se snažím i jako živý člověk žít malováním obrazů a kromě toho jsem tedy také blázen z povolání – jsem v invalidním důchodu prvního stupně.

Malování mě tedy zčásti uživí, ale hlavně mě to strašně baví. Malovat prostě musím, je v tom obrovská svoboda, dělám si, co chci a kdy chci.

Kdo dnes kupuje obrazy?

Často doktoři, třeba pan doktor Vít Šlechta je, řekl bych, můj velký fanoušek. No a samozřejmě i jiní lidé, různí známí, ale i neznámí lidé mají u sebe doma na zdi nějaké moje dílo.

Kde všude tvoje obrazy jsou?

Jsou třeba v Japonsku, v Austrálii – tam cestovaly lodí asi tři měsíce, u různých lidí v České republice doma, v Německu v Brémách, v Ingolstadtu, dále také v Mexiku, v USA, na Slovensku, v Polsku i ve Vietnamu. V Lomnici jsou vystavené v cukrárně na náměstí, tam se dají i koupit.

Kde je všechny máš?

Ted' zrovna tady (*výstava v bývalém hostinci Ve Dvoře – pozn. red.*) a nějaké i doma. Vlastně stále sháním prostor, kde by mohly být obrazy pořád. Chtěl bych, aby to bylo v centru města, tak kdyby měl náhodou někdo nějaký tip, budu rád.

Jak je to s psaním? Psal jsi vždycky, nebo to vyšlo spíš až z potřeby popsat svoje obrazy?

Vždycky jsem něco psal, jen tak pro sebe, třeba nějaké povídky. Ta první knížka vznikla tak, že jsem si říkal, že by to mohl být vlastně katalog obrazů, protože se mě často někdo ptá, co ty obrazy znamenají. I když si myslím, že vysvětlovat obraz je něco jako vysvětlovat vtip, to nemá smysl, pak už se stejně nikdo nesměje a připadáš si jako blbec, jako kdybys udělal někde chybu... No, takže občas v těch knížkách vysvětluju, co je na obraze, ale prokládám to i příběhy ze svého života.

A co nová knížka? V čem je *Já ho dám jahodám* jiná než ty čtyři předchozí? Pro jaké čtenáře jsi ji psal?

Kniha *Já ho dám jahodám* je věnována jahodám a Lomnici. Je to napsáno hned v jejím úvodu. Velkou změnou oproti předešlým knihám je to, že jde o poezii. Víím, že v dnešní hektické době není až tak běžné udělat si potřebný čas a najít klidné místo na četbu. Čtení poezie není jako četba jídelního lístku nebo faktury.

Jak tě berou Lomničáci?

Tak jsou tu lidé, co si na každé výstavě něco koupí, líbí se jim moje obrazy nebo čtou moje knížky. A pak asi samozřejmě existují i lidé, které to vůbec nezajímá,

to je v pořádku. Chtěl bych moc poděkovat všem návštěvníkům poslední výstavy.

Vystavuješ teď někde?

Od října mám výstavu v okresním archivu v Semilech. Potrvá do 15. prosince.

/ Miládka Burešová; foto Matěj Bárta, *Lomnické rozhledy*

lomnicko

KOŠTÁLOV –

LIBŠTÁT ŽIJE
PLÁNOVANÉ AKCE V PROSINCI 2023

neděle 3. 12.
16:00 Adventní koncert v kostele sv. Jiří
Kostel sv. Jiří, vystoupí úžasný sbor My Gospel (pěvecký sbor ze Železného Brodu)

17:00 Adventní průvod s lampiony a svíčkami
Od kostela sv. Jiří směrem na náměstí (po skončení koncertu)

17:30 Slavnostní rozsvícení a žehnání vánočního stromu
Libštát - náměstí, zazpíváme si koledy u stromečku, občerstvení zajištěno

úterý 5. 12.
17:00 Příchod Mikuláše s anděly a čerty
Libštát - náměstí, občerstvení zajištěno, pořádá SDH Libštát za podpory městyse Libštát

sobota 16. 12.
10:00 Tradiční libštátský vánoční jarmark
U Janatů na dvoře „za mostem“, každoroční skvělá vánoční akce, pestré občerstvení

neděle 17. 12.
16:00 Živý Betlém - náš příběh o narození Ježíška
Libštát - náměstí, občerstvení zajištěno, pořádá městys Libštát

středa 20. 12.
16:00 Vánoční besídka Masarykovy ZŠ Libštát
Na sále KD, pořádá MZŠ Libštát ve spolupráci s městysem Libštát

pondělí 25. 12.
21:00 Štěpánská zábava - TAMPELBAND
Na sále KD, pořádá městys Libštát

pondělí 1. 1.
17:30 Libštátský novoroční ohňostroj
Libštát - náměstí, občerstvení zajištěno, pořádá městys Libštát

Vážení příznivci semilského muzea, zveme vás na tradiční Vánoční jarmark, který se bude konat u nás v muzeu **v sobotu 25. listopadu** od 9 do 16 hodin.

Zakoupit budete moci malé i větší dárky mnoha druhů, vánoční dekorace a ozdoby. U venkovních stánků si můžete dát langoš nebo trdelník a vevnitř se ohřejete horkou čokoládou a vánočním punčem. Pro děti bude připravená tvořivá dílnička, kde si budou moci vytvořit například ozdoby z komponentů firmy Rautis.

Ve 14 hodin se můžete těšit na vystoupení dětského pěveckého sboru Sedmikráska pod vedením Ivy Srbové.

Těšíme se na vaši návštěvu.

/ Miroslav Šnaibek, ředitel Muzea a Pojizerské galerie Semily

#

LOUŽNICE – PŘEDNÁŠKA S MARKEM HOLEČKEM

V pátek 24. listopadu proběhne v Kulturním domě v Loužnici povídání a pro-mítání o horách, lezení a jak říká sám Mára Holeček: zvu Vás na SIMPLY BEAUTIFUL - Himalájské údolí Hunku mi v průběhu let umožnilo tři prvovýstupy na čarokrásné vrcholy, kde radost z bytí střídal boj o jediný nádech. Společně si projdeme příběhy, které nás vynesou nejen k vrcholům Sura Peaku, Baruntse a Chamlangu, ale též vrátí z výšin zpět na rovnou zem. Mé povídání doprovodí filmové záběry a fotky.

/ Maara

KRÁSNÁ, PĚNČÍN – Tkalcovský stav v Kittelově domě

Od počátků kultury v našich zemích se lidé v našich klimatických podmínkách museli oblékat. Základními materiály pro zhotovení oděvu byly tkaniny z lněné a konopné příze a teplejší textilie z ovčí vlny. V našich klimatických podmínkách byly nutné i kůže a kožešiny z domácích, lesních i vodních zvířat. Pro venkovské prostředí, ale i pro měšťany, včetně těch nejmajetnějších vrstev se předpokládalo minimálně částečné vlastní, tedy domácí zpracování oděvů pro potřebu rodiny.

Nejinak tomu bylo i v našem regionu. V Kittelově domě jsme tak vedle tradičních hlavních témat chtěli přiblížit i každodennost 18. století v životě rodiny. Po úspěšném pěstování lnu v minulosti jsme celkem přirozeně dospěli k následnému zpracování suroviny na přízi. Opatřili jsme si kolovrat, který sloužil pro sprádání rostlinných i živočišných textilních vláken. Šlo o něco méně obvyklý horizontální kolovrat s křídlem, který se v našich zemích začal šířit od konce 15. století, kdy byl v Německu vynalezen, přesněji řečeno zdokonalen do této podoby. Předem na předchůdci těchto kolovratů se totiž začaly používat již v Číně v období před počátkem našeho letopočtu. Naši předkové na sprádací kola a kolovraty přecházeli již od středověku.

Příze se pak i v rodinném prostředí dále zpracovávala tkaním, vytvářením látek. Na počátku tedy byla myšlenka pořízení a zprovoznění tkalcovského stavu, který by vhodně doplnil interiér světnice, kde v minulosti s velkou pravděpodobností stav býval. Jeden mimořádný kousek nám byl nabídnut k zapůjčení. Stav jsme si tedy půjčili, aniž jsme přesně věděli, co si vlastně půjčujeme. Během léta jsme stav vybalili a začali sestavovat. Po počátečním nadšení jsme zjistili, že sami, vlastními silami, stav do provozuschopné podoby nesmontujeme a neseřídíme. Využili jsme tedy nejprve odborného poradenství, později i technickou pomoc PhDr. Matyáše Orsáka, který se touto problematikou zabývá. Stav tedy nejprve prohlédl, zjistil, že jde o stav na zpracování vlny. Následně odborně dokončil jeho montáž a v současné době jej připravuje pro

uvedení do provozuschopného stavu. Tedy budou doplněny některé drobnější chybějící díly a navlečena celovlněná osnova.

Stavy, kolovraty a další podobné nářadí bývaly v minulosti poměrně častou výbavou domácností. Ve venkovském prostředí se často lidé, zejména pak v horských a podhorských oblastech zabývali domácí výrobou, kdy zpracování materiálů vhodných na výrobu textilií a tkaní nebo předení bylo důležitou součástí ekonomiky rodiny.

Tkalcovský stav dotvoří interiér Kittelovy světnice do podoby, jakou mohla mít v minulosti a umožní i experimentální tkaní látek.

/JS, Zpravodaj obce Pěnčín

jičín

Šestého listopadu vydal tiskový mluvčí Jičína Jan Jireš na webu města tuto zprávu:

Nadační fond Jičín – město pohádky informoval Radu města o výpovědi spolupřadatelských smluv

Nadační fond se de facto vzdal své hlavní úlohy v pořádání festivalu Jičín – město pohádky. Vedení města Jičína navzdory nastalým skutečnostem sděluje, že jednoznačně chce festival zachovat a udělá vše pro to, aby se mohl konat.

Z informací zaslaných Radě města Jičína vyplývá, že 18. října t.r. proběhlo jednání správní rady *Nadačního fondu Jičín – město pohádky*. Došla k závěru, že nemá finanční ani personální kapacity pro další pořádání festivalu.

Proto vypověděla smlouvy zajišťující spolupráci s městem Jičín, snížila počet křesel ve své správní radě a předala licence na festival a jeho symboly (například logo „město v oříšku“) městu Jičín. Také veškeré součásti pořádání festivalu – propagaci, společenskou složku a zajištění organizace – byly převedeny městu Jičín. Správní rada rovněž ukončila pracovní poměr ředitelky festivalu, paní Petry Hanušové, která zaštiťovala letošní ročník festivalu Jičín – město pohádky.

***Nadační fond Jičín – město pohádky* neukončil svou činnost. Ve správní radě – nyní zúžené na tři křesla – budou působit pan Ladislav Horváth coby předseda, a dále paní Alena Stillerová (místostarosta města Jičín) a paní Zuzana Vavřincová (vedoucí odboru kultury a cestovního ruchu MěÚ Jičín).**

O další roli *Nadačního fondu Jičín – město pohádky* a o způsobu pořádání festivalu bude rozhodnuto. Město Jičín společně s nadšenci do pohádky budou hledat nový způsob, jak zajistit zajímavý a udržitelný festival. (Jan Jireš)

Zveřejnění této zprávy jsem pozdržel, nebo jsem právem pojal podezření, že budou následovat další věci.

Také jsem se obrátil na pana Jaroslava Veselého, o kterém vím, že spoluzakládal onen festival, s prosbou o vyjádření.

Pan Veselý mi nyní odpověděl a přiložil k mejlu přílohy – vytýkáci dopis a jakési parte.

Vážení lidé, děti a kmeti!

V Jičíně se vyskytl zvláštní pokus změnit pohádkové zvyklosti a skupenství - směrem pryč od občanské společnosti. Proto reagovala dozorčí rada pohádky vytýkáčím dopisem vůči zúžené (sic!) správní radě. Tento dopis si dovoluujeme citovat (viz níže).

Pěkně zdraví

/ Jaroslav Veselý (jeden ze zakladatelů festivalu *Jičín - město pohádky*, spolu s Jaromírem Gottliebem)

Vytýkáci dopis:

***NF Jičín - město pohádky*, Správní rada**

V Jičíně dne 10. listopadu 2023

Zjištěné nedostatky při činnosti správní rady *Nadačního fondu Jičín - město pohádky*

V souladu s čl. 8 statutu NF JMP upozorňujeme na zjištěné nedostatky v činnosti a rozhodování při výkonu funkce správní rady NF JMP.

Na svém jednání konaném dne 2. 11. 2023 dozorčí rada zjistila, že poslední zápis ve veřejném rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové je zápis listiny z 9. 12. 2019. Další návrhy zápisu změn NF JMP nebyly správní radou ani ředitelkou festivalu učiněny.

Dále se konstatuje, že dozorčí rada nemá k dispozici již více let výsledek hospodaření NF JMP ani související účetní podklady a smluvní agendu. Ze společného jednání dozorčí rady a správní rady NF JMP z 8. 11. 2023 pak vyplývá, že ke změně statutu snížením počtu členů správní rady došlo v rozporu se statutem a deklarací NF JMP, a také v rozporu se smlouvou o spolupráci mezi městem Jičín a NF z 2. 7. 2012 a dále ze smluv mezi týmiž účastníky z 27. 2. 2012.

Dozorčí rada navrhuje svolání společného jednání za účelem projednání výše uvedených závažných nedostatků.

/ Jaroslav Veselý, Blažena Bohuňovská, Antonín Brendl, Alena Jírovcová

Motto: a budu stále žít v srdcích těch,
kteří mě milovali

S bolestí v srdci oznamujeme všem, že nás v plné síle a zcela náhle ve věku nedožitých 33 let opustil drahý, pestrý, krásně rozmanitý, milovaný i někdy nepochopený náš festival

Jičín město pohádky.

Proč jsi nám to udělal? Málo jsme se o Tebe starali? Nepoznali jsme včas Tvé potřeby? Byl jsi už unaven?

Příště Tě zastoupí Tvůj bratranec z úplně jiné rodiny. Třeba svým programem překvapí, možná Tě i předčí. Měli jsme však rádi Tebe, vzešlého z ničeho. Nevíme, co na to Jan Ámos před školou, Karel Havlíček Borovský v Lípách však tleskat nebude. Tomu se líbil Tvůj lidový původ, tvůrčí zápal kolem Tebe, nadšení, nezištná práce nás všech. Nezoufej však, byl jsi Fešák proslavený široko daleko, a tak zůstaneš v našich vzpomínkách.

S naším drahým Festivalem se rozloučíme v kruhu pozůstalých a dalších smutečných hostů, kteří jsou tímto zváni

v neděli dne 26. listopadu 2023 v 14,30 hod

k Restauraci Řáholec, Husova 53, Jičín.

S poděkováním a láskou se loučí bývalí členové správní rady, bývalí členové dozorčí rady, bývalí i současní Vejboři, dobrovolníci, pohádkáři, přátelé, všichni dobří rodáci a pohrobci.

Přiznávám, že z dálky mé pražské redakce nemám úplný přehled v téhle záležitosti. Ale jsem si jist, že zprávám, vyjádřením, stanoviskům a dopisům není konec. A v Trosečníku je místa dost, tak uvidím(e), co se z toho vyvine...

Rada města schválila záměr rekonstrukce kašny umístěné na křižovatce ulic Denisova a Fügnerova (tj. mezi knihovnou a bývalým hotelem Slavia). Současně dojde k demontáži technického zázemí kašny, které je umístěno v suterénu Knihovny Václava Čtvrťka.

Kašna je v nevyhovujícím stavu a v letošní sezóně ani nebyla spuštěna. V prostoru pod kašnou dochází k silnému úniku vody z potrubí. Technologické zázemí v suterénu knihovny by stejně bylo nezbytné odstranit, neboť celá budova prochází rozsáhlou rekonstrukcí. Vzhledem k tomu, jak moc je technologie kašny zastaralá, neboť chybí filtrace i úprava vody a je nutné dopouštění, je vhodné začít znovu. V průběhu rekonstrukce knihovny bude zpracována projektová dokumentace na kompletní rekonstrukci včetně vybudování nového zázemí.

Připomeňte, že rekonstrukce byla zahájena v září a dle smlouvy potrvá do konce roku 2025. Téměř všechny vnitřní prostory, včetně podzemních místností pro rozsáhlý knihovní fond, projdou výraznou úpravou. Jedná se o největší stavební akci města Jičína zahájenou v letošním roce. (Jan Jireš)

tanvaldsko

Pár slov o historii domu čp. 342 v Poštovní ulici

V roce 1889 zakládá ve Smržovce Gustav Adolf Ullmann fotoateliér. Zde je jako fotograf uváděn Emil Kraemer a firma nese jméno Kraemer & Ullmann. V roce

1905 se Kraemer osamostatňuje a odchází do Tanvaldu, kde si zakládá vlastní živnost. Jeho fotoateliér byl právě v domě čp. 342. Podoba domu, kde měl fotoateliér se objevila v knize *Dobové fotografie Jablonecka* Jana Strnada a Františka Padrty z roku 1999. Zde je zveřejněna jedna z rubových stran tzv. fotografické kabinetky. Podoba domu se příliš nezměnila až do devadesátých let minulého století.

V domě čp. 342 v ulici Poštovní se postupně vystřídali v jednom fotoateliéru tři fotografové. Na MU Tanvald se dochovala stavební dokumentace k domu čp. 342. Je na ní uvedeno datum 7. července 1905. V horní části výkresu, kde se uvádí majitel objektu, je uvedeno jméno Emil Kraemer, fotograf. Toto je přeškrtnuté a nad ním napsáno Frau Marie Hübner. Proč k této úpravě výkresu došlo, jsem nezjistil. A už se to asi zjistit nepodaří. Na výkresu je i razítko stavební firmy Umann & Krause Tanvald, která stavbu domu realizovala.

Ve sčítacích listech z roku 1921 je uvedeno, že v tomto roce bydlela v domě čp. 342 p. Anna Krämer, vdova po fotografovi, se svojí dcerou, vyučenou fotografkou. Jako majitel domu je zde uveden Rudolf Grossmann, kterému asi nemovitost p. Krämer prodala. On zde bydlel spolu se svojí ženou Marií a ještě jednou příbuznou. Všichni tři byli fotografové. Pocházeli od Nového Boru. Přestože byl p. Grossmann fotograf německého původu, dochoval se reklamní leták na poskytování fotografických služeb jeho firmou vypracovaný v českém jazyce. I to dokládá, že v době první republiky žili Češi a Němci spolu bez větších rozepří a fotoateliér nabízel své služby všem.

V *Tanvaldském zpravodaji* č.9 z roku 2008 vyšel článek p. Jaroslava Rýdla – Začátek okupace 1938 v Tanvaldě. V textu, který popisuje průběh této doby, je na dvou řádcích zmínka o tom, že: „Německý Photo ateliér pana Grossmanna, který sídlil v domě čp. 342 nad dnešní lékárnou čp.83, zachytil příjezd německé armády“. Několik těchto fotografií se dochovalo do současnosti.

Fotograf Rudolf Grossmann zřejmě umřel během druhé světové války, protože ateliér se přejmenoval na fotoateliér Marie Grossmann Tanvald. Tato značka se používala ještě krátce po skončení druhé světové války.

Na fotografiích se objevovalo razítko s následujícím textem: Fotoateliér M. Grosmanová Tanvald národní správa. Text na razítku s názvem firmy už byl počestěný.

Podle rozhodnutí Osídlovacího úřadu a Fondu národní obnovy v Praze ze dne 5. 1. 1949 se nemovitost č.p. 342 v ul. Poštovní v Tanvaldě jako konfiskát přiděluje p. Karel Vondrovi, fotografu. Měl jsem možnost mluvit s dcerou p. Vondry. Vyprávěla mi o tatínkovi. Pocházel z Pardubic a do Tanvaldu přišel v roce 1939. Zde pracoval ve fotoateliéru p. Zemana jako tovaryš. Během války se oženil s dcerou zelináře p. Machačky. Podle jejího vyprávění se ateliér v domě po nastěhování p. Vondry nepoužíval. V padesátých letech si p. Vondra společně s fotografem p. Bachtíkem otevřel fotoateliér v domě čp. 406.

V sedmdesátých letech prý šel p. Bachtík do důchodu a p. Vondra do Liberce,

kde nastoupil jako ředitel firmy Fotografia.

Dochovaly se i plány na pozdější přestavbu provozovny (místnosti za vchodem z ulice) na garáž. Dne 15. 5. 1981 vydává MU Tanvald souhlas s užíváním místnosti pro garážování aut. Někdy okolo roku 1980 dům pod kolejemi prodali a rodina se stěhovala do panelového domu na sídlišti. Dům čp. 342 potom ještě několikrát změnil majitele. Po roce 1989 došlo k další úpravě prostor domu. V patře domu byly byty. V přízemí se zrušila garáž, vrata se vybourala a bylo zde zřízeno papírnictví p. Hofmanové. Zajímavostí bylo, že v papírnictví byla zřízena sběrna pro firmu Privát foto pro vyvolání negativů filmů a zhotovování fotografií. Tímto, i když nevědomky, se na krátkou dobu vrátil svět fotografií do domu, který si fotograf nechal postavit. Došlo i ke změně vizáže domu. Dům dostal novou omítku a ta zakryla původní zdobení v podobě hrázdění na stěnách. Později bylo papírnictví zrušeno a v jeho prostorách zřízen bar Siesta. I ten byl později uzavřen. V roce 2020 bylo okno v levé části přízemí vybouráno a místo něho osazena okna nová i s dveřmi. Za nimi byla připravována nová provozovna. Následně se na stěně domu objevila cedule upozorňující na prodej točené zmrzliny. Zda se zde skutečně začala prodávat, nevím. Tolik k historii dalšího z domů v Tanvaldě.

/ Miroslav Dušek, *Tanvaldský zpravodaj*

Na snímku části Dolního Tanvaldu je ve spodní části vlevo doům čp. 83 dnes lékárna a vpravo od něj dům čp. 342 s prosklenou stěnou fotoateliéru

↓ Garáž v přízemí
domu krátce
po přestavbě

↓↓ Snímek z 5. 6.
2004, kde je ještě
zachycena původní
podoba zdobení stěn
domu

↓↓↓ Na snímku
z 16. 8. 2021 je
zachycena
nově zřízená
provozovna v přízemí,
původní
zdobení stěn je zakryté
novou omítkou

Nostalgické jízdy Zubačkou na trati z Tanvaldu do Kořenova v novém jízdním řádu zůstanou, přestože Správa železnic jejich provoz před týdnem zakázala. Na dotaz ČTK to řekl liberecký hejtman Martin Půta, který chce o zachování provozu pro příští rok ještě jednat. Letos už se zákaz Zubačky

nedotkne, provoz ukončila o posledním říjnovém víkendu. Podle údajů na webu Zubačky by měl ale zákaz platit do skončení rekonstrukce trati.

„Já mám informaci o tom, že Správa železnic připravuje investici, zatím se čeká na rozhodnutí o přidělení dotace. Žádají z česko-polského programu Interreg a vypadá to nadějně. Až budou mít rozhodnutí, tak chtějí začít soutěžit a stavět. Trochu se bojíme, že stavba bude moci začít až v roce 2025, a chceme proto jednat o překlenutí příští sezony,“ doplnil liberecký hejtman. V letošním roce se na ozubnicové trati na pomezí Jizerských hor a Krkonoš uskutečnilo osm jízd s motorovou ozubnicovou lokomotivou, zvláštními vlaky se svezlo 16.150 cestujících.

Podle spolku Zubačka se poslední velká rekonstrukce trati uskutečnila v letech 1958 až 1962, od té doby se s výjimkou krátkého úseku mezi Desnou-Riedlovou vilou a Dolním Polubným žádné větší práce na trati nedělaly.

Diagnostika trati v loňském a letošním roce podle mluvčí Správy železnic Nely Eberl Friebové ukázala zhoršení stavu železničního svršku v parametru rozchod koleje. Pro běžné vlaky zůstává trať v provozu. „Byla však pozastavena platnost výjimky, kterou jsme každoročně udělovali pro vozidla řady 715, tedy ty, co nesplňují stanovenou traťovou třídu zatížení a příčné účinky vozidel na této trati. Pro vozidla splňující stanovené parametry omezení provozu nepředpokládáme,“ odpověděla mluvčí. Rekonstrukce trati už podle ní má stavební povolení a připravuje se soutěž na zhotovitele.

Zastavení provozu na Zubačce ale podle hejtmanova náměstka Jana Svitáka ohrožuje projekt nostalgických jízd, který kraj nastartoval. „Máme na to v rozpočtu alokováno zhruba sedm milionů korun a tímto rozhodnutím může celý projekt padnout,“ řekl Sviták. Historické vlaky, nejen ty na ozubnicové trati, podle náměstka turisté velmi vyhledávají a kapacita často zájmu ani nestačí. Proto je už letos v létě nechal kraj zařadit do jízdnicích řádů a pro příští rok počítal s dalším rozšířením. (Genus – ČTK)

jablonecko

JABLONEC n/N – *Vahadla a čempurity aneb Loutky z Naivního divadla Liberec*, tak zní celý název nové výstavy, která se připravuje v Domě Scheybalových. Potěší děti i dospělé a kromě loutek se na ní objeví také divadelní dekorace a interaktivní loutková herna. Vernisáž se uskuteční **ve středu 29. listopadu** v 17 hodina výstava potrvá do 1. června příštího roku.

„Výstavu zahájíme před začátkem adventu a věříme, že tato kouzelná výstava zpříjemní předvánoční čas. Součástí vernisáže bude i krátké loutkové představení v kostele sv. Anny,“ zve za pořadatele Jakub Gerš, ředitel Kultury Jablonec, a dodává: „Samotná výstava pak potrvá až do 1. června. Za její vznik vděčíme spolupráci s libereckým Naivním divadlem, které je velkou pokladnicí umělecké tvorby.“

Výstava se zaměřuje na tvorbu významných scénografů, kteří s Naivním divadlem Liberec dlouhodobě spolupracovali nebo stále spolupracují. Konkrétně jsou to Pavel Kalfus, Ivan Antoš, Ivan Nesveda, Marek Zákostelecký, Barbora Jakůbková a Robert Smolík – všichni zanechali nesmazatelnou stopu na poetice tvorby Naivního divadla. Konceptně je výstava rozdělena na několik částí. Tu hlavní tvoří loutky a dekorace z jedenácti inscenací NDL, ze kterých většina slavila úspěchy v České republice i v zahraničí. Za všechny uvedme například legendární hity Bezhlavý rytíř nebo Alibaba a čtyřicet loupežníků.

Druhou částí je interaktivní loutková herna, kde si návštěvníci mohou sami zahrát vlastní divadlo s loutkami a jednoduchými kulisami pro tento účel vyrobenými. Třetí částí je film sestříhaný z ukázek z inscenací, které jsou aktuálně na repertoáru Naivního divadla Liberec.

Výtvarnou koncepci výstavy zajišťuje scénograf Kamil Bělohlávek.

Výstava Vahadla a čempurity aneb Loutky z Naivního divadla je

k zhlédnutí v Domě Scheybalových v

Kostelní ulici **od 29. 11.** do 1. 6. 2024, ve všední dny od 13 do 17 hodin a v sobotu od 10 do 13 hodin. Vstup na výstavu je zdarma. (Jablonecký měsíčník)

Foto archiv Naivní divadlo Liberec

ČESKÁ LÍPA – Jednoduchá, moderní budova se zelenou střechou, která umožňuje efektivní hospodaření s dešťovou vodou. Tak vypadá nová pobočka městské knihovny na vítězném návrhu z dílny pražské firmy *mh architects atelier*.

Právě její návrh zvítězil v konkurenci dalších 47 návrhů v architektonické soutěži vypsané Českou Lípou. Kromě tří vítězů odměnila porota ještě další čtyři návrhy, které přinesly pozoruhodné dílčí podněty a řešení. Veřejnost si bude moci všechny soutěžní návrhy prohlédnout na výstavě, která bude od 16. ledna 2024 v KD Crystal.

Architektonickou soutěž na novou knihovnu vyhlásilo město Česká Lípa v květnu letošního roku, soutěžní návrhy mohli architekti podávat do 15. srpna. Přišlo celkem 48 návrhů nejen z České republiky, ale také Slovenska, Polska, Španělska a Velké Británie. Vítězové jsou ale nakonec z České republiky. „Hodnocení soutěžních návrhů probíhalo dva dny. Vybrat mezi tolika návrhy nebylo vůbec jednoduché, nakonec jsme se však na výsledku jednomyslně shodli. Jsem velmi zvědavá, jak se budou vítězné návrhy líbit občanům. Nyní jim představíme všechny oceněné návrhy a v lednu si budou moci prohlédnout návrhy všechny. Po soutěži by mělo následovat jednací řízení s vítězi soutěže o tom, kdo zpracuje projektovou dokumentaci. Jelikož se jedná o velmi významnou stavbu, která město přijde na desítky milionů korun, je důležité, abychom znali názor veřejnosti a se zastupiteli se znovu shodli na tom, zda učiníme další krok a pustíme se do zpracování projektu,“ uvedla starostka České Lípy Jitka Volfová.

Předností vítězného návrhu je efektivní řešení celé budovy, jak z hlediska ekonomických nákladů na výstavbu, tak i z hlediska budoucího provozu. Budova je moderní, ale respektuje historické centrum města. Disponuje zelenou střechou i rozlehlou terasou, kterou by mohli využívat návštěvníci knihovny.

Bonusem je pak možnost efektivního hospodaření s dešťovou vodou, citlivě a jednoduše je také navržena proměna části Jeřábkovy náměstí, kde je nyní parkoviště.

Nová knihovna by měla stát na Jeřábkově náměstí a její součástí by měly být i stávající objekty čp. 158 a 159.

V knihovně by měl být i malý sál, PC učebna, ale také kavárna. Předpokládaná výše investice je 210 milionů korun bez daně.

Podané návrhy hodnotila porota složená ze zástupců města a nezávislých odborníků. Porota ocenila 1. cenou (spojenou s odměnou 800 tisíc korun) *mh architects atelier*, 2. cena (a půl milionu) jde kanceláři *Atlas forem Pardubice*, 3. cena (a 300 tisíc korun) získala pražské studio *Mjolk*.

/ Kristýna Kňákal Brožová, Česká Lípa

náš jubilant

Jan Evangelista Petrák

(* 17. listopadu 1837 v Albrechticích nad Vltavou, † 27. listopadu 1898 v Jičíně)

V listopadovém medailonu si připomeneme pedagoga, středoškolského profesora a autora prvního českého slabikáře Jana Evangelistu Petráka.

Od jeho úmrtí uplyne v listopadu 2023 již 125 let.

Narodil se v jižních Čechách, 17. listopadu 1837. Jeho otec pracoval jako hospodářský šafář na schwarzenberském panství. Později se celá rodina přestěhovala do Vodňan, kde také chodil do obecné školy. Byl vynikajícím studentem, a tak mohl pokračovat ve studiu na první reálné škole v Praze.

Po absolvování reálky studoval dále na pražské technice. Jeho profesori byli známé osobnosti českého kulturního života a tito lidé v něm probudili zájem o českou řeč a literaturu. Po absolutoriu vyučoval technické předměty na reálkách v Čáslavi a v Českých Budějovicích. Sám se dále vzdělával nejen

v oblasti českého jazyka, který později také vyučoval, ale i v metodice a pedagogice. Později byl v Českých Budějovicích jmenován členem zkušební komise pro učitele českých i německých škol. V roce 1873 přišel do Jičína, kde byl ustanoven hlavním učitelem zdejšího učitelského ústavu. Podle vzpomínek pamětníků byl velice svědomitým a pilným učitelem. Celý svůj život zasvětil své práci, škole a studentům. Ve své pedagogické práci se zaměřil na studium metod počátečního čtení a psaní.

V roce 1877 byl jedním z učitelů, kteří byli požádáni, aby připomínkovali plánované nové vydání čítanky J. Lepaře a J. Sokola. Ve svém posudku se zaměřil především na metodickou stránku výuky. Ze zdravotních důvodů byl v roce 1883 předčasně penzionován, což mu umožnilo se této tématice věnovat podrobněji.

Provedl kritiku dosud používaných metod a navrhl vlastní postup, ve kterém zohlednil zvláštnosti češtiny. Touto vlastní metodou zkoušel nejprve vyučovat pouze soukromě. Poté navázal na tyto pokusy také pokusnou výukou na školách. Od roku 1891 se začalo jeho metodou zkušebně vyučovat na více jak dvaceti veřejných školách. V roce 1896 vydal v Jičíně svůj vlastní slabikář pod názvem Nová první čítanka pro školy obecné. Tato čítanka byla učiteli obecných škol přijata příznivě.

Zemřel v roce 1898, ve svých 61 letech. Pohřben byl na jičínském hřbitově.

Druhé vydání čítanky vyšlo v roce 1901 z jeho pozůstalosti. V současnosti jsou obě vydání tohoto slabikáře již zdigitalizována. První vydání můžete najít na stránkách hradecké digitální knihovny Kramerius <https://kramerius.svkhk.cz/>. Druhé vydání potom na adrese <https://www.digitalniknihovna.cz/>.

/ Iva Rodrová, *Jičínský zpravodaj*

#

trosečník – kulturně-společenský e-zin * vydavatel a redaktor: M. Fefík Podobský
fefik.sorry@seznam.cz * nechcete-li e-zin dostávat, dejte vědět!
všechna čísla naleznete na internetu: knihovna.jicin.cz/regionalni-zpravodaj